

Kitabu pa Joel ki Kanisa pa Seventh-day Adventist ma Laodikea - Namba 39

Jeff Pippenger
2026-02-02

Namba 39

Tem me omega ma iye me kidi me wi, ma lubo tem me alpha ma woko me foundeshen pa 2024, mito tito pa “ot me gwoko jami”, kede pa “nyama” ma kigwoko iye ot me gwoko jami. Tem eni en porofetik, kede tye ki rek me adiera ma iye kede ma woko. “Jewels” gin odur pa James White, onyo gin adiera pa Lok pa Lubanga? Gin aryo weng.

I 9/11, jo pa Lubanga gikwayo me chamo buk ma matin ka gi dok cen i yo macon pa Yereimiya, kama fawundesoni ne kiketo. I 9/11, kityeko neno ni, ka Yohana, i Revelation chapta apar acel, kimiyo cik ni opime gin aryo. Kimiyo cik ni opime tembel ki jo ma gipako iye. Kimiyo cik ni owe woko lobo me wang pa tembel, i kare me mwaka 1,260 ma jo ma pe Yudaya giyweyo ki cing ka maleng ki lwak. Ka maleng ki lwak gin tembel ki jo ma gipako iye.

I 2023, malak acel keken ma o aa piny i 9/11 o aa piny dok, oyabo lakit me ngec me Waci me Otum, ci i 2024 obedo adwogi me tung piny ma i woko pi ka ranyisi me Roma dong tye ka miyo rim vijon macalo kit ma omiyo rim bot Jo Millerite.

‘Dirica ma oyabe’ me polo nyutu bino pa tem me Omega ma iyie i ot pa Lubanga, ki kwayo me ‘dwogo.’ Temo mito nyutu cal aryo. Ka lami me Lubanga ma adek obino i 1844, ci doki i 9/11, gi waco bot John ni, obed opimo ot pa Lubanga ki joworo ma iyie; ci ka mano nyutu tic me poro me pimo ot pa Lubanga ki joworo i 2023. Malaki kelo penyo ni, ‘dogola’ obedo ngo, ki ‘cam’ obedo ngo? Penyo kamako eni i nino pa Miller obed ni: ‘bok’ obedo ngo, ki ‘kidi ma lero’ obedo ngo?

Nino pa Miller nyutu ni dirica ma oyabe pa polo obedo kabedo ma iye Kanisa ma oloyo, ma i Buk me Yabo pa Yohana care apar abongwen, kigoyo malo ki lub me oyaa me ceto i faras ma oyaa pa lwak pa Rwot pa Lwak. Dirica ma oyabe pa polo en aye ka iye kigolo piny baraka onyo laana pa Malaki. Dirica ma oyabe pa Miller en aye ka kikwanyo woko goba, kendo kicono kidi ma wel i sanduku.

Lok me acel pi dirica me polo tye i tale pa Nôa; ka dirica meno kityabo, koth obino pi nino 40 ki otum 40. Ka dirica kityabo, ngat aboro tye i bwato pa Nôa. Baptiiso i Red Sea oketo mwaka 40 me ywayi-ywayi nyaka gicadho Jorodani. Ka Kirisito dok obaptiis i kanyo keken, kicwalo ne i lobo ma pe tye jo pi nino 40. Ka oyubo ki tho, macalo ma baptiiso ne otyeko ranyiso, opwonye jogwoko ne pi nino 40 ma pud pe owoto i polo.

Ka kanisa oloko woko ki kanisa ma tye i lweny dok obedo kanisa ma oloyo, Rwot David ma tye ki higa 30 obibedo rwot pi higa 40. Kanisa ma oloyo kimiyo calo ki nabii, kasisi ki rwot. Nabii ma ka ocako tic pa en me higa 22 onongo tye ki higa 30, en obedo Ezekiel; en ocako tic pa en ka polo oyabe.

Obedo ni, i higa me 30, i dwe me 4, i nino me 5 pa dwe, ka an atye i tung' jo ma kicono i but odok pi Chebar, polo oyabore, ki an oneno yabe pa Lubanga. Ezekiel 1:1.

I mwaka 30 Yusufu ocake bedo rwot calo jadolo, kadong ocwene kwede yamo me otuc pa Islam ma kelo peko ma tye ka medo kacel kacel, ma owiye Misri, draagon ma tye ka ocodo i nyanja, ma keto gavumenti me lobo acel. I peko meno Yusufu ocoko nyama oketo i ot me gwoko jami.

I dwe abicel me 2023, dwog onongo winyo i gungu, ci Leone me dul pa Yuda ocako yabo lanyut pa lok me 'Midnight Cry'. I 2024, tem me Alfa ma i woko ma pire tek oketo gi i kit aryo, ci tic me yabo lanyut mede. Kombedi i 2026, tem me Omega ma i iye pa ot pa Lubanga, ma dok bino oketo gi i kit aryo, obino.

Cabari maleng ma Krisito, macalo Lakwena me Kit, onongo oketo kit odong matek ki jo mapol, obedo pango kede Kabedo Maleng. Cako ki October 22, 1844, oko i kare ma Mikael ocungo (calo en otime i agiki pa cabari eno ma maleng, ka giyubo Stefan ki kite) obedo Kabedo Maleng pa Maleng. Ceri pa cawa me acakki gityeko i cabari maleng, kede gin obedo Alfa pa ceri; ento ceri pa cawa me agiki—Cer me Tarumbeta i nino me acel, Nino me Kwero Bal i nino me apar, ci dong Cer me Tabanako i nino me 15 oko i me 22—gin obedo Omega pa ceri.

I kit ma calo en, lony ma orwate ki dwogo me aryo myero gityeko i kare ma kiyaro iye i tic pa alama. I cik pa Moosi, yweyo Ka Maleng, onyo Nino Madit me Lonyo, otimo i nino apar me dwe abiro pa Yahudi (Leviticus 16:29-34), ka Ladit Lawi, ka otyeko lonyo pi Isirayel weng, dok otyeko kwanyo balgi ki Ka Maleng, obiro woko ka ogwedi jo. Eyo, ginen ni Kristo, Ladit Lawi wa madit, binen onen me yweyo lobo kun oyubu bal ki jo balo, ka bene ogwedi jo ma tye ka kuro ne ki kwo ma pe kato. Nino apar me dwe abiro—Nino Madit me Lonyo, kare me yweyo Ka Maleng—ma i mwaka 1844 obed i ceng 22 me dwe me October, kinen ne calo kare me dwogo pa Rwot. Man rwate ki lami ma kiweyo con ni nino 2300 bityeko kato i otum me agiki pa mwaka, ka lok agiki ne oneno calo pe romo kwanyo.

I aloka me Matayo 25, cawa me kuro ki leda kimoko ki bino pa lawo. Man obedo atir ki tito ma kikwano kany, ii lamalamo kacel ki gin me cal. Gin eni ocweyo cwiny ma tek ni gin adwogi; ci jo ma geno alufu mapol gi okwanyo 'kwiri me apol i otum'.

Macalo gulu madwong me wang pi, tic man ocweyo piny weng. Ki gang bot gang, ki gweng bot gweng, kacel ki kabedo me lobo ma tye i kure madwong, onongo oceto nyaka jo Lubanga ma gitye ka kuro gigolo weng i cwinya. Pwoyo ma pe ki wic orem anyim nywako lok man, calo lelo me cawa i anyim ceng ma tye ka pye. Jo ma gene oneno ni lapeny-gi ki twar-wic-gi okikwanyo woko, kede geno ki cwiny-matek ogolo kwo i cwinya-gi. Tic en pe ne ki lagony ma pol kare gicwalo ka dano opoyo, ka pe tye lonyo me lok pa Lubanga ki Tipu pa Lubanga. En ne macalo kit pa kare me poko wiyi piny ki dwogo bot Rwot ma i Israel macon gilubo lok me ter ma oaa ki lutic pa En. Obedo ki kit ma nyutu tic pa Lubanga i kare keken. Ne tye kec manok keken; ento ne tye yenyo madongo me cwiny, yaro peko, ki weko piny. Yubu pi oromo ki Rwot en ne cengo pa cwinya ma gitye ka loro matek. Ne tye lamo ma pe woto woko, ki keto kwo weng bot Lubanga pe ki gwoko mo.

Gamo me cawa me acaki otuk woko i ceng abicel maleng, kede koth me acaki (onyo Alfa) ne ocwalo piny i Pentekoti, man obedo nyig pa cwalo piny pa koth me agiki i gamo me cawa me agiki. Gamo magi me cawa me acaki kityeko yaro gi i Levitiko 23, vasi 1–22. Gamo me cawa me agiki tye i vasi 23–44. 2300 mwaka kelo i 1844. 22 vasi pi gamo me cawa me acaki, ki 22 vasi pi gamo me cawa me agiki. Dul aryo me 22 i chapta 23.

Diro me turumpet obedo loro ni yubu bi time i ceng apar, ki diro me Tabernako obedo tim me cako mor pi richo ma kigiweko kica i Ceng me Kica. Sabat ki ceng aboro ma lacen i diro nyutu kuc me Sabat me higa alufu acel pa lobo.

Ento, gi ma ahero, pe ubed ma pe i ngec pi gin acel man, ni nino acel i bot Rwot obedo calo higa alufu acel, ki higa alufu acel bende obedo calo nino acel. 2 Peter 3:8.

Malaika me acel owaco ni yabo pa kwero ocake, kacel ki rwom pa poropheti, 1798, ma obedo “cawa me agiki” pa Daniel, en obedo otimo me Tuk pa Tarumbeta; ento i August 11, 1840, lok ma pe ogam pa malaika me acel pa 1798 onwongo ocweyo teko kun poropheti pa “wo ma aryo” otimme. Islam obedo but pa wac me miyo cing pa Tuk pa Tarumbeta, ma owaco ni nino me kwero matye ka bino piri.

Pi jo ma mito neno, nyutu me kare me otum, me Turampet ki me Kacoo, tye calo nyutu me Alfa ki me Omega, ki jajiment i tung cen. Pe obedo otwolo woko ni nyutu magi ki tito i Levitiko aparo adek. Aparo adek obedo cal me golo keca. Pe obedo otwolo woko ni nyutu me acel obedo i nino me acel pa dwe abiro, ki ni nyutu me agiki otum i nino me aparo aryo. Nyutu me Turampet obedo nyig coc me acel i nyig coc pa Ibrani, Nino me Golo Keca obedo nyig coc me tung cen, ki Nyutu me Kacoo obedo nyig coc me aparo aryo i nyig coc pa Ibrani.

I Buk me Levitiko, chapta 23, lok 23 ki i 44, obedo lok 22 ma kitero iye “kitero me ada.” Nino ma i cente, me 10, nyuto tem, pien 10 obedo cal me tem; ki Nino me Golo Peko obedo kama kicone iye ki kicobo lweny pa jo ma olal, ki lweny en kicakalo kwede apuk me 13 i kit coc pa Leb Hebru. Apuk ma i cente i leb me Hebru me “ada” obedo apuk me 13, kede rwate kwede nino me 10 i dwe me 7; ki macalo cal me yore, obedo ki kit jami poropetik pa apuki pa Leb Hebru kede nino mo peke. 10 kede 13 obedo 23. 70 obedo 10 mara 7; ki nino me 10 i dwe me 7 bende rwate kwede 70, ma obedo cal me tyeko pa kare me tem.

En dong Petro obino bot en, owaco ni, “Rwot, kare adii ma owadna obalo ikom an, kadong an aweyo bal ne? nyaka kare 7?” Yesu owaco bot en ni, “Pe awaco bot in ni, nyaka kare 7; ento, nyaka kare 70 x 7.” Matayo 18:21, 22.

Diuro 490 kityeko yweyo woko pi Isirael me con. Diuro meno kityeko yweyo ki i diuro 2300, kede kityeko ketgi calo cabit 70; ka kamano, Yesu onongo nyutu ni limi me kare me temo obedo diuro 490, ma ki ket calo “cabit 70” i Daniyel 9.

Wik 70 kityeko ciko woko i bot dano me in ki i bot poto ma maleng me in, me tyeko bolo cik, me keto agiki i richo, me yubu kuc pi tim marac, me kelo kic ma ber ma pe kato kare, me rugo neno ki lok pa laneno, ki me lubo Maleng loyo tutwal. Daniel 9:24.

Leb me Heberu ma ki loko calo "golo woko" kitiyo kwede keken i lok man i Aloba Macon, en nyutu "kicimo onyo kitero cik." En peke ki leb ma con con ma kitiyo kwede me loko "golo woko," ma tye i kom kit ma Abram okato jami me lamo i dii me acel me Aloba i Genesis 15. Kicimo kede kitero cik ni Isirael obedo ki mwaka 490 me kare me temo, ci bang eno gibigolo gi woko calo jo Aloba pa Lubanga. Tye "golo woko" aryo ma pe gin acel: acel ma nyutu kare ne calo kare me temo ma ki "golo woko" ki i limo madit kun limo 70 obedo kwanyo ne; ci ka "mwenge manyen" pa Joel "kigolo woko" ki i dho gi, kare me temo opung. Limo 70 nyutu agiki me kare me temo.

Sikuku me fall tye ki keng adek me nyig coc me Lebru "truth". Sikuku me fall cako i Levitiko 23:23; lameny me i tung me Nino me Kweyo Richo obedo nino me 10 ki leta ma 13, ma rwate ki 23; ci Sikuku me Tabernacles otum i nino me 22, ci con Sabiti madit ma lubo sikuku, ci parit otum i 23:44.

Levitiko nyutu kit pa jadolo pa Levi. Cer me cawa me acaki kityeko nyutu gi i Pot Buk 23:1-22, ci dong cer me cawa me agiki kityeko nyutu gi i 23:23-44. Cer me cawa me acaki kityeko nyutu gi i coc 22, ki alfabet me Lebru tye ki nyig 22. Cer me cawa me agiki bene kityeko kete i coc 22. Cer me trumpet cwalo ngec ni kare me kwero obedo pinyore i Nino me Golo Kwer. Ci dong Cer me Dera tye i kare me nino 7, ma ogik i nino me 22 me dwe me 7. Nino ma acel ikin nino 7 obedo Sabat me cer; ci nino me 8 bene obedo Sabat me cer, ma obedo nino me lacen ikare me cer me nino 7. Nino ma acel ki nino me 8 giyarano nino me 8 calo ranyisi me 8 ma tye i kin 7.

Waci bot lud Israel ni, "Ceng apar abicel me dwe me abicel aryo man obedo rwom pa ot me rec pi ceng abicel bot Rwot. I ceng acel obedo dul maleng; pe myero wunu timo tic pa latic iye. Pi ceng abicel myero wunu tim misango me mach bot Rwot; i ceng abicel adek obedo dul maleng pi wunu, kede myero wunu tim misango me mach bot Rwot: en obedo dul ma pire tek; kede pe myero wunu timo tic pa latic iye. ... Kede i ceng apar abicel me dwe me abicel aryo, ka wunu ocobo jami me piny, myero wunu gwoko rwom bot Rwot pi ceng abicel: i ceng acel obedo Sabati, kede i ceng abicel adek obedo Sabati." Leviticus 23:34-36, 39.

Sabata me cik pa nino aboro nyutu calo Sabata me mwaka alufu acel, ma bino pire ka Feast of Tabernacles. Wot-wot pa Isirael me atika i yam pi mwaka apar angwen gityeko paro ne ki bedo i ot me weema i ceng me Feast of Tabernacles, ci pe keken nyutu calo pogo me kot me agiki, ento bende cawa me peko pa Jakobo, ikare ma malaika gilare jo me Lubanga ma tye ki geno i got matidi ki got madit pi gwokogi.

I cawa me peko, wan weng odiru woko ki i otum kede i gweng; ento jo marac giloro wa, ma gicayo i ot pa jo maleng ki ligangla. Gi yweyo malo ligangla me nego wa; ento obubu, ci ocwal piny calo yio ma pe ki twero. Ci wan weng owiye nino ki otino pi golo wa woko ki i peko, kede dwon me yiye omalo i bot Lubanga. Ceng omalo, kede Due ocungo. Lam matidi ocwer woko me ceto. Lalingo me polo ma ocol ki ma yot omalo, gi opoto ki gin acel ki gin acel. Ento tye kabedo acel ma maleng peya ki duj ma ocung woko; i but ka man obino dwon pa Lubanga calo pi mapol, ma onyoyo polo ki piny. Polo oyab ci ocabo, ki obedo i otioyoty. Got onyoyo calo lanyut i yamo, ki giciye kidi ma opoko opoko i tung weng. Nam orwoto calo abiya, ki ociye kidi i piny. En ka Lubanga owaco pi nino ki cabit me bino pa Yesu, kede omiyo jo ne keca me kare weng, owaco lok acel, ci obur, kun lok gicako wot i piny. Israël pa Lubanga

gicungo, ki wanggi gigamo malo, gitye ka winyo lok ka gubino ki dhot pa Yehova, kede giyuyo i piny calo gogoro ma dwong matwal. Obedo matek ki lworu maber. I agiki pa lok weng, jo maleng gi yiyi, “Duŋ! Haleluya!” Wanggi ogolo ler ki duŋ pa Lubanga; ki giler ki duŋ calo wang pa Mose ka obiro piny ki i Sinai. Jo marac pe gidoromo neno gin pi duŋ ne. Ka kica ma pe kato otyeko waco bot jo ma gihero Lubanga, i gwoko Sabiti ne maleng, otye dwon me yiyi ma madwong pi loyo Lej, kede cal ne.

Kare dong Yubilii ocaho, ka piny myero obed i kuc. Review and Herald, July 21, 1851.

Yesu odwogo, ki piny obedo i pac pi mwaka alufu acel, macalo kit me ranyisi ma Sabat me mwaka abiro me yweyo piny ki Jubili. I Levitiko 23:3, Sabat me ceng abiro pi dano kiketo ne calo acaki me sapir, sapir ma kato ne i agiki ki ceng aboro (en me abiro), ki ranyisi Sabat me mwaka abiro me yweyo piny.

Lubanga owaco bot Moses ni, “Waci bot jo Israel, i waci botgi ni, Pi sawo pa Lubanga, ma wun bi nyutu ni gin lwak ma maleng, gin aye sawo me an. Nino abicel tic obi tim; ento nino abicaryo obedo Sabat me yweyo, lwak ma maleng; wun pe itimo tic mo keken i iye; en aye Sabat pa Lubanga i gang wun weng.” Levitiko 23:1-3.

Alfa pa chapta 23 en Sabat me ceng me 7, kede Omega pa chapta en mwaka 1,000 me piny obedo nono, ma kilaro ki calo Sabat me mwaka me 7 pa piny kacel ki Jubili. Alfa pa chapta en kwec me cawa me puro ma cako ki Sabat me ceng me 7 kede tyeko i vase 22; ento Omega pa chapta tyeko i ceng 22 pa dwe me 7, ma dong orwate ki Sabat me yore pa ceng me 8 ma nyutu calo Sabat me mwaka me 7 pa piny.

Nyig lok 1–22 nyuto tic pa Krisito macalo Jadolo Madwong pa polo i Kabedo Maleng; nyig lok 23–44 nyuto tic pa En i Kabedo Maleng Tutwal. Levitiko obedo cal me jadolo, kede nyuto tic pa Krisito macalo Jadolo Madwong. Sabat me nino abic aryoma “Alpha” olimo bot Cweyo, kede Sabat me mwaka me abic aryoma “Omega” olimo bot Lobo ma kimedo manyen. I yore me ndiri, Levitiko 23 olimo ki Cweyo dok i Cweyo dok manyen.

Mor onyo aibu me lok me nabii obedo alama pa jo ma tye ki lok me “Midnight Cry” onyo pa bandia. Paka adiera man kiketo i yoo me nyutu, gin ma kelo aibu pe kigineno. Jo ma tye ki mafuta matir pe gubalo gin man. Mor kinyutu ki jo ma richo-gi kikwanyo woko; ki gi kinyutu calo jo ma tye ka yweyo “Feast of Tabernacles.”

Ki Lok obedo ringi, ki odak i tung wa, (ki ne wa neno madwong pa iye, madwong calo pa wod acel keken ma oa bot Wuoro,) opong ki ngwono ki adiera. Yohana 1:14.

Nyig i leb Greek ma kiloko ne calo “dwelt” tiyo ni “bedo i weema.” Yesu obedo rwom, obedo ki wa i weema. Ocwako kit pa dano wa, Tabanako wa, weema wa, ot me kal wa, rwom wa. Peter owaco kamano:

Ee, aparo ni obedo rwate, kun an pud tye i hema man, me leko cwinyu ki tero i paro; ngene ni cokcok myero acweyo hema man ma en mamega, macalo kaka Rwot wa Yesu Kristo onyutu an. 2 Pita 1:13, 14.

Paulo owaco kamano:

Wan ngeyo ni, ka ot wa ma piny man, ma calo tente, obur, wan tye ki ot pa Lubanga, ot ma pe kiketone kwede lwete, ma pe tye ki agiki i Polo. Pien i gin man wan dogo, ka wan mito matwal me kiketone wa pire kwede ot wa ma aa ki Polo; ka obedo ni kiketone wa, pe gihinongo wa ka pe ki lewni. Pien wan ma tye i tente man wan dogo, ka peko opongo wa; pe pien wan mito me yweyo lewni, ento me kiketone wa pire, mondo gin ma obedo tho ocwako ne kwo. 2 Korint 5:1-4.

Yubu me Pango obedo cal me keto rwaki pa jo 144,000, ma kitimo ka dirica pa polo kigolo. Ka bal pa jo 144,000 kigweyo woko, Lamo Maleng bi cwalo piny pe ki pimo iyie Kanisa ma ogoro woko. Kwero otum woko pi jo 144,000, ci gin ma kiketone ki rwaki cito me waco dwon madwong pa malaika me adek, i twero pa Lamo Maleng, calo kit ma Yubu me Pango nyuto.

Ring wa obedo tempu, ki hema, ma obedo Tabernakulu. Jogi ma gigamo i Jerusalem me timo Cer me Tabernakulu gubedo timo cer ni balgi otyeko yweyo woko. Mose kityeko tic kwede me cweyo Tabernakulu i lobo atura, ki Cer me Tabernakulu i agiki gitimo ne ka gibedo i apipa i lobo atura, pien Yesu kare ducu nyuto agiki ki acaki.

Omiyo, owete maleng, ma tye otute i lwongo pa polo, dwogo wii i Apostol ki Laber madit me yaro wa, Kristo Yesu; ma onongo tye ma geno bot eni ma okwako ne, macalo keken Musa onongo tye ma geno i ot pa en weng. Pien ngat man onongo kimiyo ne dwong mapol loyo Musa, pien ngat ma oyiko ot tye ki dwong mapol loyo ot keken. Pien ot keken ngat mo oyiko ne; ento ngat ma oyiko gin weng obedo Lubanga. Kadi bed gi, Musa onongo tye ma geno i ot pa en weng, calo laka, me lami pi gin ma obino walo lacen; ento Kristo, calo nyathi, i wi ot pa en keken; ot pa en, wa obedo ne, ka wa gwoko tek dichwiny wa ki mor pa lacim nyo i agiki. Hebrews 3:1-6.

Mose onongo latic ma adwogi ma Lubanga otimo tic kwede me keto malo Dera me Tabanako; ento Kristo, macalo Jadolo madit ki Apostol, obedo ki lamaleng ma loyo latic Mose. Dera weng, cako ki Dera me Tabanako pa Mose, nyo Dera pa Solomono, nyo Dera pa Herodo ma ki yiko odoco pi mwaka 46, bende Dera pa dano ki 46 chromosome ne, ki Dera pa Millerite me 1798 tung i 1844, gin weng ki yaro gi Lubanga. I rek me poropheti pa nyutu makato-kato me Dera, ma cako i yar pa Eden; ci pire ka kwere otime, i bur pa yar; ci pire ka Flood otime, i atalat tung i kare pa Mose; alama me yo madit adek en: Mose, Kristo, ki 144,000.

Mose ki Yesu Kiristo ginyut calo Alfa ki Omega pa Isirayeli ma con, ki gin pire keken ginyut rwom pa kit pa dano ki kit pa Lubanga, ma bene kinyut i 144,000. I kare ma malaika ma adek obino, i Buk me Nyuto pa Yohana gonyo 11, ki waci bot Yohana ni opime tempu; ci i bino pa malaika acel acel en i 9/11, gi waci bot Yohana dok ni opime tempu. I gin aryo magi ki waci bot en ni oweko woko bar pa tempu ma rwate ki 1,260 nino. I 2023, malaika acel acel en bene obino, ci kombedi gi waco bot jo pa Lubanga ni gin pime tempu. Nino 1,260, onyo 3½ nino, otyeko i 2023, ci ki kare eno nyaka mapwod pe 'cik pa Sande' obino, tempu myero kikweye. I 2024 kiketone tere; ci i kare eno cobo otyeko nyutu pire keken calo dul ma "gi gwero nino me gin matino," ka giyubo nyutu ma Miller otyeko timo pa cal ma keto rweny i tere.

Kombedi dok lok pa Lubanga obino bot an, waco ni, Cing Zerubbabel oseketo yiend ot man; cingen bene bityeko ne; ibino ngeyo ni Lubanga pa jo lweny ose oro an botu. Pien en ng'a ma pe orwate ceng pa gin matin? Pien gubibed ka yweyo cwinye, ki gubineno okobo me yaro i cing Zerubbabel, ki gin abicel jene; gin wang pa Lubanga, ma tye ka wot ki dwogo i piny weng. Zekariya 4:8-10.

Weko nyutu pa Miller ma nyutu ni Rome en aye ma keti neno, en weko pat, ki en “lubo nino me gin matino.” Dugu pa Millerite en dugu me Alpha pa malaika me acel ki me aryo, ento dugu pa 144,000 en dugu me Omega pa malaika me adek. En twero 22 loyo Alpha. I ranyisi me porofeti man, pat pa dugu pa Millerite en “nino me gin matino.” Lubo ada mo keken me pat ma kinyutu i mesa aryo pa Habakkuk, en otho; pien neno ma kiketo i cegi 14 pa Daniel 11 en acel keken ki neno ma Solomon onongo onyutu.

Ka pe tye kwena, lwak obalo: ento ngat ma gwoko cik, obedo ayom. Proverbs 29:18.

Neno pa kidi me wi en ma lamal; pien en nyutu ni kidi me kor me dul bende obedo kidi me wi, ento ki teko ma loyo odogi 22. Tem me dul pa Alpha me 2024 ne obedo kwena me cago ma ki woko, ma me wic; ki tem pa Tembela pa Omega me 2026 obedo kwena me cago ma ki iye, ma me cwiny. Acel nyutu cal ki alama pa jami ma rweny, ento acel mukene nyutu cal ki alama pa Lubanga. Tem me ki iye pa Omega en ki cwalo calo alama aryo pa lawi pa Miller, ma myero ki tito maber i konteksto pa gin matime i cawa agiki. Ngo obedo oguro? ki ngo obedo ring'o?

Wa bi mede gin eni i coc ma obino.

Nyom pa Yahudi i kare pa Yesu onongo poto i tung' adek madit, ma kare kare gityeko yaro ne i dwe mapol onyo i mwaka acel. Tung' me acaki obedo nyom me cik, ma gigoyo nying ni betrothal; i kare eno nyom dong ocwiny ki cik, ento nyako me nyom ki laco me nyom gibedo apok, kun laco me nyom odwogo i gang pa wonne me yubo kabedo pi nyako me nyom. En aye pingo Meri, dako pa Josep, kimiyo nying ni dako pa, kadi pe gicako bedo ka acel. Pe rwate i kare man kigeno calo adultery.

Kare me kuro obedo pe piny; romo bedo ceng, sabit onyo dwe. Pe ngeyo man obedo jami ma tek madwong i lok me tam. Lacwe romo kuro nyaka cawa acel, me moko adaa ni nyako ma bi nyome obedo maleng i bedo keken. Laco ma bi nyome pe owaco keken ceng onyo saa ma obin dwogo, pien lacwe aye oyero kare me dwogo; omiyo nyako ma bi nyome ngeyo ni nyome bino, ento pe ngeyo kare. Pe ngeyo man kicayo pire tek; nyaka lacwe waco bot laco ma bi nyome ni: “Ceti, i kel nyako mamegi,” gin weng ma obedo kwede obedo ka kuro.

Ka won owaco ni, “Wot i kawo dako me nyom mamegi,” to laco me nyom onongo bino i otum ki larembe, kun lwongo dwon ki tut oporo. Ne otimore keken i otum pi weko wot macok i ceng ma ceng tedo matek, ma bedo pire tek i piny Israel. Lam ki nyono onongo mite, pien pe tye lam me yo, kede wot me cer onongo romo bedo cawa mapol. Nyig coc me rito i nyom pa Hibru ma macon, ma gikwaco i wot me cer, en ni, “Nining, laco me nyom bino!”

Nyeke ma pe gityeko nyomo (nyeke me nyome) i giko eni pe gin dako mo keken; gin obedo latic pa dako me nyomo, gikuro ki iye, gikwanyo ni gimedo i wot me cing, ki lagony me bedo otum i

kare mo keken kede me mako mafuta meggi keni keni me nyutu yoo i ot pa lami. Mac pa toci gi ongolo oyom; dong myero gikelo mafuta ma mede, ka wot obedo mabor. Pe gityeko yero mafuta botgi.

Opuk onongo en kit ma piny onongo tye kwede i yore me con pa wot me nyom ki kit pa nyom, ki pe onongo obedo peko i kit pa dano. Opuk ne gigeno, ki nino ne obedo kit ma piny onongo tye kwede. Gin ma gidadoko rwate pe obedo i nino, ento i keto kit; pe i bedo ma pe nino. Nyako ma pe ginyomo ma pe tye ki ngec pe gicayo kit pi opuk, calo magi ma tye ki ngec gicayo. Dano weng ne gibedo ka nino, pien kare ma aa ki cuk pa nyom ma tye ki cik dok obino i tyeko nyom twero nongo cawa acel.

Ka lwak me nyombo ocopo i ot pa laco me nyomo, dii me nyombo ocalo, ki kare me donyo oguro macek, ki gi ma obino lacen pe gi ogamo me donyo. Pe en obedo tim marac—en obedo kit me cik; pien dano mo keken ma otuko i kare me donyo lacen, ka kare me donyo dong oguro, nyutu ni pe gi tye i lwak me nyombo.

Yesu pe onongo tye ka yubo cal, kede pe oyaro tuk man macalo ma pire kene. Pe onongo myero oyaro, pien jo ma owinyo iye nene gi ngeyo maber weng gin weng me kit me kwo magi. Yesu onongo tye ka nyutu nyom atir me tung ceng, pe lok me tam keken.

Lok macok-cok gimokore adwogi tutwal ki tesimoni pa jo-Hebru, bene ki latic me historia me kare pa Roma ki Giriki.

Mishnah (i senchari aryo AD, kadi bene ogwoko yore me kit pa cawa pa Templo ma con ki 70 AD)

Talmud (ma kicoko kacel lacen, ento oketo piny lok pa yore me timo ma macon)

Josephus (latic kwena me kit ma otime pa Yahudi i karne me acel)

Liturgia me nyom ki lok me cik pa Rabi

Jo Giriki-Roma ma neno Yudea

Josephus pe omiyo “buk me lalo kica” ma orumo maber; ento lok me matut me cik ki yore me kit pa lobo ma oparo ni tye rwate kakare kwede poko ma tye i Mishnah/Talmud. Mishnah en aye kome mapire tek.

Parabul en ocalo gudo cwiny tutwal bot winyo pa jo Yahudi me kare pa cente acel, pien i Matayo 25 gin mo peke ma mito yaro. Dwogo i otum abicel onongo obedo kit ma piny kwede, lampu ki mafuta onongo obedo jami ma onen pire keken, keco i kin cako nyom ma cik ogamo ki ceto me otum abicel onongo obedo ma kigeno, ki gang ma gicabo onongo obedo kit me tic ma piny kwede! Nyiri ma gikwanyo woko gipudri, ci bot jo Yahudi me kare pa Yesu, pudri pa nyiri ma pe ngene onongo rwate keken. Pien, kun gi ngene maber yore me nyom, jo ma winyo Yesu pe gubedo ki kica pi nyiri ma pe ngene, pien dano weng onongo ngene ni keto yore obedo lagwok ma opong keken pa nyiri mo keken ma kiwaco ni obed i ceto. Gin atir man onongo onen pire keken bot jo Yahudi, omiyo Yesu pe ne mito yaro mo keken pa parabul en.